

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक ७३(३)]

मंगळवार, जून ५, २०१८/ज्येष्ठ १५, शके १९४०

[पृष्ठे ११, किंमत : रुपये १.००

असाधारण क्रमांक २००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांब्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा मार्ग,

मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ५ जून २०१८

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन अधिनियम, २०१५).

क्रमांक टीईएम-२०१८/(प्र.क्र.१०३/१८)/तांशि-५.—ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शासनाने, अधिसूचना उच्च व तंत्रशिक्षण, क्रमांक टीईएम-२०१६/सी. आर.-४७३/१६ (भाग-२) / तांशि-४, दिनांक २४ एप्रिल २०१७ द्वारे, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम २८) च्या कलम २३ द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून पूर्णवेळ व्यावसायिक तांत्रिक पदविका पाठ्यक्रमांचे प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र, हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान द्यावयाचे प्रवेश विनियमित करण्यासाठी नियम केले आहेत. शासनास या नियमात सुधारणा करणे योग्य वाटते ;

आता, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम २८) च्या कलम २३ द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे या नियमामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करीत आहे, जसे :-

१. या नियमांना, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदविका तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन), (सुधारित) नियम, २०१८ असे म्हणावे.

(१)

२. महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदविका तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन), नियम २०१७ (यापुढे या नियमास “मुख्य नियम” असे संबोधण्यात येईल) मधील नियम ३, उप नियम (२) खालीलप्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :-

“(२) सक्षम प्राधिकारी, ज्या व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी अधिनियमातील तरतुदीनुसार सामायिक प्रवेश परीक्षेमधून सूट देण्यात आलेली आहे, अशा तांत्रिक पदविका अभ्यासक्रमाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये सहभागी होण्यासाठी पात्र उमेदवाराकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागवतील.”

३. मुख्य नियमातील नियम ४, उप नियम (३), वगळण्यात यावा.

४. मुख्य नियमातील नियम ५, उप नियम (१),-

(क) प्रकार “ए” खालीलप्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :-

“प्रकार “ए” (क) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्षासाठी : अर्हता परिक्षा उत्तीर्ण झाल्याचे ठिकाण ज्या जिल्हा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इयत्ता ८ वी, ९ वी आणि एसएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार; क्षेत्रात येते तो जिल्हा.”

(ख) एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमासाठी,—

(एक) औषधनिर्माणशास्त्र-महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र) यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार;

(दोन) हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान-महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार.

(तीन) सरफेस कोटिंग तंत्रज्ञान-महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र आणि गणित विषयासह एचएससी (विज्ञान) परीक्षा, उत्तीर्ण झालेला उमेदवार.

(ग) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे थेट द्वितीय वर्षासाठी-

महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाची भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र) यापैकी एक विषय घेऊन इयत्ता १२ वी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार किंवा गणित विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) किंवा व्यावसायिक विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा किंवा तांत्रिक विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) किंवा एसएससी नंतरचा समुचित विशेषीकरणासहचा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधून २ वर्षांचा पाठ्यक्रम उत्तीर्ण झालेले उमेदवार.”

(ख) प्रकार “ई” खालीलप्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :-

“प्रकार “ई” (क) एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या प्रथम वर्षासाठी : उमेदवाराचा मूळ जिल्हाबाहेरील जागांसाठी किंवा महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इयत्ता ८ वी, ९ वी आणि एसएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे असा उमेदवार ; राज्यस्तरावरील जागांसाठी विचार करण्यात येईल.”

(ख) एचएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्षासाठी,—

- (एक) **औषधनिर्माणशास्त्र-महाराष्ट्र-कर्नाटक** वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र) यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार ;
- (दोन) **हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान-महाराष्ट्र-कर्नाटक** वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार ;
- (तीन) **सरफेस कोटिंग तंत्रज्ञान-महाराष्ट्र-कर्नाटक** वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र आणि गणित विषयासह एचएससी (विज्ञान) परीक्षा, उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार;

(ग) **एसएससी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाच्या थेट द्वितीय वर्षासाठी - महाराष्ट्र-कर्नाटक** वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील किंवा महाराष्ट्र राज्यातील मान्यताप्राप्त संस्थेमधून भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र) यापैकी एक विषय घेऊन इयत्ता १२ वी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला उमेदवार किंवा गणित विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) किंवा व्यावसायिक विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) परीक्षा किंवा तांत्रिक विषयासह इयत्ता १२ वी (विज्ञान) किंवा एसएससी नंतरचा समुचित विशेषिकरणासहचा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधून २ वर्षांचा पाठ्यक्रम उत्तीर्ण झालेला, महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमाक्षेत्रातील रहिवासी असलेला आणि ज्यांची मातृभाषा मराठी आहे, असा उमेदवार.

५. मुख्य नियमातील नियम ८,—

(क) उप नियम (२), खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“(२) **पडताळणीमुळे गुणांमध्ये होणारा बदल,—**गुणांची पडताळणी केल्यामुळे अर्हता परीक्षेमधील गुणांमध्ये फेरबदल झाले असतील आणि संबंधित समुचित प्राधिकरणाने किंवा मंडळाने ते गुण यथोचितरीत्या प्रमाणित केलेले असतील तर, ते गुण, सक्षम प्राधिकाऱ्याला किंवा त्याच्या पदनिर्देशित प्रतिनिधींना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमधून प्रवेशासाठी अंतिम गुणवत्ता यादी प्रसिद्ध होण्याच्या दिवशी ५-०० वाजेपर्यंत किंवा त्या अगोदर कळविण्यात यावेत.”;

(ख) उप नियम (३) मध्ये, खंड (क) मध्ये “(गुणपत्रिकेत क्रीडा प्रकारासाठीचे गुण नोंदवले असल्यास त्यासह)” कंसातील शब्दांसाठी “(जर अतिरिक्त गुण गुणपत्रिकेत नोंदवले असल्यास त्यासह)” असे समाविष्ट करण्यात यावे. ,

६. मुख्य नियमातील नियम ९, खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“९. **केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (कॅंप),—**

(१) विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था, अधिनियमाच्या कलम ३ च्या पोट-कलम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत (कॅंप) उमेदवारांना प्रवेश देतील. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचे (कॅंप) टप्पे खाली नमूद केल्याप्रमाणे असतील,—

(क) सक्षम प्राधिकाऱ्याने माहिती पुस्तिका प्रदर्शित करणे किंवा प्रसिद्ध करणे ;

(ख) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये भाग घेण्यासाठी उमेदवाराने आवेदनपत्राचा नमुना ऑनलाईन पद्धतीने भरणे ;

(ग) ऑनलाईन पद्धतीने आवेदनपत्राचा नमुना भरतांना प्रवेशास आवश्यक असलेल्या वैध प्रमाणपत्रांच्या मूळ प्रतीच्या स्कॅन छायाप्रती अपलोड करणे ;

(घ) उमेदवाराने सुविधा केंद्रावरून कागदपत्राची पडताळणी करून घेणे. आवेदन पत्रात दावा केल्यानुसार दाव्याच्या समर्थनार्थ सर्व मूळ प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी सादर करणे उमेदवारास बंधनकारक असेल ;

(ङ) तात्पुरत्या गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित किंवा प्रकाशित करणे, तक्रारी असल्यास त्या दाखल करून घेणे आणि अंतिम गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित किंवा प्रसिद्ध करणे ;

(च) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय उपलब्ध असलेल्या प्रवर्गनिहाय जागा (जागांची रचना) प्रदर्शित करणे ;

(छ) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय पाठ्यक्रम व संस्था यांचा पसंतीक्रम असणारा ऑनलाईन विकल्प नमुना भरणे व त्यास पुष्टी देणे. उमेदवारांना सक्षम प्राधिकाऱ्याने विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे त्यांच्या पसंतीने संस्था व पाठ्यक्रम याबाबतचे शक्य असतील असे जास्तीत जास्त पसंतीक्रम उतरत्या क्रमाने भरता येतील. उमेदवाराने विकल्प नमुन्यास पुष्टी दिल्यानंतर, तो विकल्प नमुना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या फेरीनिहाय जागा वाटपासाठी विचारात घेण्यात येईल ;

(ज) वाटप केलेली संस्था आणि पाठ्यक्रम दर्शविणारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेरीनिहाय तात्पुरते जागा वाटप प्रदर्शित करणे ;

(झ) सक्षम प्राधिकाऱ्याने घोषित केलेल्या वेळापत्रकानुसार उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन वाटप करण्यात आलेल्या जागेची स्वीकृती करणे ;

(ञ) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वरील (झ) मध्ये नमूद केल्यानुसार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन प्रवेश निश्चित केल्यानंतरच उमेदवार संस्थेमध्ये हजर होतील ;

(ट) सक्षम प्राधिकाऱ्याने केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) विविध टप्प्यासाठी विहित केलेले वेळापत्रक पालन करणे बंधनकारक असेल.

(२) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेची (कॅप) पहिली फेरी आयोजित करणे,— पहिल्या प्रवेश फेरी करिता उपलब्ध जागा संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यात येतील. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम गुणवत्ता यादीत ज्या उमेदवारांचे नाव आहेत असे उमेदवार ऑनलाईन विकल्प नमुना भरून या फेरीत सहभाग घेण्यास पात्र असतील. उमेदवार त्यांच्या लॉग-इन मधून विकल्प नमुना भरून त्यास पुष्टी देतील.

(३) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान (कॅप) :

(क) जर उमेदवारास त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाल्यास असे वाटप प्रणालीतून आपोआप गोठविले जाईल व उमेदवार या जागेचा स्वीकार करेल. असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र नसतील. असे उमेदवार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता कागदपत्राची पडताळणी व जागा स्वीकृती शुल्क भरण्यासाठी हजर होतील. तदनंतर असे उमेदवार वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वाटप करण्यात आलेल्या संस्थेमध्ये हजर होतील. असे उमेदवार जर प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता हजर झाले नाहीत तर ते त्यांना वाटप करण्यात आलेल्या जागेवरील हक्क आपोआप गमावतील आणि ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. अशा उमेदवारांकरिता करण्यात आलेले हे जागावाटप अंतिम असेल ;

(ख) ज्या उमेदवारास त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाल्यास आणि उमेदवार या वाटपाने संतुष्ट असल्यास आणि केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्याची त्याची इच्छा नसल्यास उमेदवार त्याच्या लॉग-इन मधून त्यास देऊ केलेली जागा स्वतः गोठवू शकतो. अशा प्रकारे जागा गोठविल्यावर असे उमेदवार प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता कागदपत्राची पडताळणी व जागा स्वीकृती शुल्क भरण्यासाठी हजर होतील. तदनंतर असे उमेदवार वाटप करण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी वाटप करण्यात आलेल्या संस्थेमध्ये हजर होतील. असे उमेदवार जर प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर जागास्वीकृती करिता हजर झाले नाहीत तर ते त्यांना वाटप करण्यात आलेल्या जागेवरील हक्क आपोआप गमावतील आणि ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. अशा उमेदवारांकरिता करण्यात आलेले हे जागावाटप अंतिम असेल व असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र नसतील ;

(ग) ज्या उमेदवारांना त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होवून जागास्वीकृती केली असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये वरच्या पसंतीक्रमावरील जागा मिळविण्याकरिता सहभागी होण्यास पात्र असतील.

(घ) ज्या उमेदवारांना त्याच्या विकल्प नमुन्यातील पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि उमेदवाराने प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर न होवून जागास्वीकृती केली नाही, असे उमेदवार केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) पुढील फेरींमध्ये सहभागी होण्यास पात्र असतील.

(४) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेची (कॅंप) दुसरी व तिसरी फेरी आयोजित करणे,—

(क) दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीकरिता उपलब्ध जागा संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येतील. दुसऱ्या व तिसऱ्या फेरीकरिता पात्र उमेदवारांना ऑनलाईन पद्धतीने विकल्प नमुना भरण्यास किंवा पूर्वी भरलेल्या विकल्प नमुन्यामध्ये बदल करण्यास मुभा देण्यात येईल. या फेऱ्यादरम्यान वाटप करावयाच्या जागा खाली दिल्या प्रमाणे पात्र उमेदवारांना उपलब्ध असतील,-

(एक) वरीलप्रमाणे उप नियम ३(ग) व ३(घ) नुसार उमेदवार ;

(दोन) पूर्वीच्या कोणत्याही फेरीत कोणतीही जागावाटप न झालेले उमेदवार ;

(तीन) पूर्वीच्या प्रवेशफेरीत सहभागी झाले नाही (विकल्प नमुना भरला नाही) असे उमेदवार ;

(ख) ज्या उमेदवारांना पहिल्या पसंतीक्रमांकाखेरीज इतर पसंतीक्रमांकावरील जागेचे वाटप झाले आणि प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन जागा स्विकृती केली आहे अशा उमेदवारांनी नवीन विकल्प नमुना भरतांना त्यांना पूर्वीच्या फेरीमध्ये वाटप झालेला विकल्प त्यांच्या पसंतीक्रमाच्या यादीत नमूद करणार नाहीत, संगणकीय प्रणालीद्वारे तो विकल्प यादीच्या शेवटी समाविष्ट करण्यात येईल. जर वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप करण्यात आले की अगोदर करण्यात आलेले वाटप आपोआप रद्द होईल. वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप न झाल्यास पूर्वीच्या फेरीमधील वाटप अबाधित राहिल;

(ग) उमेदवारास तिसऱ्या प्रवेशफेरी नंतर वरच्या पसंतीक्रमावरील जागेच्या वाटपाची संधी नसेल. तिसऱ्या प्रवेश फेरीमध्ये सहभागी झालेल्या उमेदवारांना तिसऱ्या फेरीत करण्यात आलेले वाटप किंवा पूर्वीचे अबाधित ठेवण्यात आलेले वाटप हे अंतिम वाटप असेल;

(घ) प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर हजर होऊन वाटप करण्यात आलेली जागा स्विकृती करते वेळेस अर्जा मध्ये केलेल्या दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ सर्व मूळ प्रमाणपत्र सादर करेल. उमेदवार अर्जा मध्ये केलेल्या दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ मूळ प्रमाणपत्र सादर करणार नाही अशा परिस्थितीत जागावाटप आपोआप रद्द होईल व ती जागा पुढील फेरीमध्ये वाटपासाठी उपलब्ध होईल;

(ङ) उमेदवारास प्रवेश अर्जातील खाली दिलेल्या चुका प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर मूळ प्रमाणपत्र पडताळणीच्या वेळेस दुरुस्त करून घेण्याची मुभा असेल जसे,—

(एक) लिंगातील बदल पुरुष ते स्त्री व त्याउलट ;

(दोन) परीक्षेतील, सामाईक प्रवेश परीक्षेतील गुण भरतांना केलेली चूक, तथापि गुणांतील वाढीमुळे गुणवत्ता क्रमांकात होणारा बदल करण्यास परवानगी नसेल ;

(तीन) मागासवर्गीय प्रवर्गामधील जात, पोटजात भरतांना झालेली चूक. परंतु कोणत्याही प्रकरणी सामान्य प्रवर्गातील उमेदवारास मागासवर्गीय प्रवर्गात बदल करता येणार नाही. मागासवर्गीय प्रवर्गातील उमेदवार प्रकरणपरत्वे आवश्यक प्रमाणपत्रांची जसे, जात/जमात प्रमाणपत्र, जात/जमात वैधता प्रमाणपत्र, उन्नतप्रवर्गात मोडत नसल्याचे प्रमाणपत्र इत्यादी, पूर्तता करू न शकल्यास त्यास सामान्य प्रवर्गात बदल करता येईल ;

(चार) आधारभूत कागदपत्र सादर करू न शकल्या मुळे अल्पसंख्याक दर्जा काढून टाकणे ;

(पाच) आधारभूत कागदपत्र सादर करू न शकल्या मुळे विकलांग दर्जा काढून टाकणे ;

(सहा) आधारभूत कागदपत्र सादर करू न शकल्या मुळे डिफेन्स दर्जा काढून टाकणे ;

(सात) उमेदवारी प्रकारातील बदल ;

(आठ) जिल्हा बदल ;

(नऊ) आधारभूत कागदपत्र सादर करू न शकल्यामुळे शिक्षणशुल्क माफी अंतर्गत जागा मिळण्यासाठीच्या पात्रतेचा दर्जा काढून टाकणे ;

(दहा) आधारभूत कागदपत्र सादर करू न शकल्या मुळे व्यावसाईक/तांत्रिक दर्जा काढून टाकणे ;

(अकरा) शैक्षणिक अर्हता बदल.

वरिल व्यतिरिक्त इतर कोणत्याही बाबतीत बदल किंवा दुरुस्ती करण्यास परवानगी नाही.

(च) अतिरिक्त फेरी (जर झाल्यास) बाबतीत, वरील खंड (क) मध्ये नमूद केलेल्या उमेदवारांना या फेरीत सहभागी होता येईल व त्यांना नवीन विकल्प नमुना भरता येईल. असे उमेदवार नवीन विकल्प नमुना भरतांना त्यांना पूर्वीच्या फेरीमध्ये वाटप झालेला विकल्प त्यांच्या पसंतीक्रमाच्या यादीत नमूद करणार नाहीत, संगणकीय प्रणालीद्वारे तो विकल्प यादीच्या शेवटी समाविष्ट करण्यात येईल. जर वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप करण्यात आले की, अगोदर करण्यात आलेले वाटप आपोआप रद्द होईल. वरच्या पसंतीक्रमानुसार नवीन जागेचे वाटप न झाल्यास पूर्वीच्या फेरीमधील वाटप अबाधित राहिल ;

(५) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम फेरीनंतर, उमेदवार त्यास वाटप केलेल्या संस्थेमध्ये विहित वेळापत्रकानुसार उपस्थित राहिल व त्या संस्थेतील आपला प्रवेश कायम करील. संस्था आवश्यक कागदपत्रांची पडताळणी करेल व उमेदवाराचा प्रवेश ऑनलाईन प्रणालीत संस्थेच्या लॉगईन मधून ताबडतोब अपलोड करेल व उमेदवारास प्रवेशाच्या पुष्ठीसाठी ऑनलाईन प्रणालीतून मिळणारी पावती देईल.

७. मुख्य नियमातील नियम १२,—

(क) उप नियम (झ) मध्ये, “ प्रवेश उपस्थिती केंद्रावर ” या शब्दानंतर “ जागा-स्वीकृती शुल्क ऑनलाईन पद्धतीने भरतील किंवा ” या शब्दांचा समावेश करण्यात यावा.

(ख) उप नियम (त्र), खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“ (त्र) सर्व उमेदवारांसाठी जागा-स्वीकृती शुल्क, रुपये १,०००/- एवढे असेल. हे शुल्क ना-परतावा प्रक्रिया शुल्क असेल ; ”.

(ग) खंड (ण), वगळण्यात यावा.

८. मुख्य नियमातील नियम १३,—

(क) उप नियम (ग) मधील “आणि सक्षम प्राधिकारी यांचे संकेतस्थळावर त्यांनी निश्चित केलेले शुल्क भरून ” असे शब्द वगळण्यात यावे.

(ख) उप नियम (ड) मधील “ संस्था ” या शब्दासाठी, “ संस्था आवश्यक सर्व कागदपत्रांची पडताळणी करून ” अशा शब्दांचा समावेश करण्यात यावा.

(ग) उप नियम (च), खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“ (च) विनिर्दिष्ट केलेल्या पाठ्यक्रमांच्या संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा (अंशतः किंवा पूर्णतः) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेला परत करण्याचा उद्देश असणाऱ्या अल्पसंख्याक किंवा अल्पसंख्याकेतर संस्था, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीतील जागेची रचना प्रदर्शित करण्यापूर्वी दोन दिवस अगोदर तसे कळवतील आणि त्या जागांचे, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या नियमानुसार वाटप करण्यात येईल. तदनंतर संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा प्रत्यार्पित करण्याची मुभा संस्थांना नसेल ;”

९. मुख्य नियमातील नियम १५, खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“१५. प्रवेश रद्द करणे व शुल्काचा परतावा, संस्थेद्वारे कागदपत्र परत देणे,—

(क) उमेदवार प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज करील आणि प्रवेश रद्द करण्यासाठी असलेल्या प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर करील. उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने विनंती सादर केल्यानंतर उमेदवाराचा प्रवेश रद्द झाला असे समजण्यात येईल. उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी असलेल्या प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर केली किंवा नाही या बाबत काहीही असले तरी संस्था, उमेदवाराने प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने सादर केलेली विनंती अंतिम मानेल. अशा प्रकारे जागा रद्द झाल्याने उमेदवार त्या जागेवरील हक्क गमावेल व ती जागा पुढील वाटपासाठी उपलब्ध होईल. तदनंतर उमेदवार शुल्क परताव्याचा दावा करू शकेल व प्रणाली निर्मित अर्जाची स्वाक्षरित प्रत संस्थेला सादर केल्याच्या दोन दिवसांच्या आत संस्था प्रक्रिया शुल्क म्हणून रुपये १००० वजा करून शुल्क परतावा आणि उमेदवारास सर्व मूळ प्रमाणपत्र परत करेल;

(ख) वरील (क) मध्ये नमूद असले तरीही, जर सक्षम प्राधिकाऱ्याने निर्धारित केलेल्या प्रवेशाच्या अंतिम दिनांकास संध्याकाळी ५ वाजल्या नंतर प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज केला असल्यास उमेदवार प्रतिभूती ठेव आणि तारणधन ठेव व्यतिरिक्त शुल्क परताव्यास पात्र असणार नाही;

(ग) कोणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारांनी त्यांची प्रमाणपत्रे, पदविका /पदवी, व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या संस्थेतील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे, पदविका/पदवी, व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्यांच्यावर दबाव टाकणार नाहीत.”

१०. मुख्य नियमास जोडलेली अनुसूची-तीन, खंड-(दोन), खालील प्रमाणे समाविष्ट करण्यात यावा, जसे :—

“ (दोन) रिक्त जागा: या नियमाच्या नियम १६ मध्ये दिल्यानुसार संस्था व अभ्यासक्रम बदल केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या विचारात घेवून मागील वर्षात (मंजूर प्रवेशक्षमतेतील) ज्या जागा रिक्त राहिल्या त्या जागासुद्धा आनुषंगिक प्रवेशासाठीच्या प्रवेशप्रक्रियेद्वारे भरण्यात येतील.”

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सतीश ज. तिडके,

शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mumbai 400 032, dated the 5th June 2018

NOTIFICATION

MAHARASHTRA UNAIDED PRIVATE PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSIONS AND FEES) ACT, 2015.

No. TEM-2018/(C.R.103/18)/TE-5.—Whereas, the Government of Maharashtra *vide* Government Notification, Higher and Technical Education Department No. TEM-2016/CR 473/16 (Part-2)/TE-4, dated 24th April 2017, has issued the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions to the Full Time Professional Diploma Technical Courses) Rules, 2017 to regulate the admissions to the First and Direct Second Year of Full Time Professional Diploma Technical Courses (Engineering and Technology, Pharmacy and Hotel Management and Catering Technology) and Government of Maharashtra considers it expedient to amend the said Rules ;

Now, in exercise of the powers conferred by section 23 of the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions and Fees) Act, 2015 (Mah. XXVIII of 2015), the Government of Maharashtra hereby makes the following rules to amend the said rules, namely :—

1. These rules may be called the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions to the Full Time Professional Diploma Technical Courses) (Amendment) Rules, 2018.

2. In rule 3, of the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions to the Full Time Professional Diploma Technical Courses) Rules, 2017 (hereinafter referred to as the “the principal rules”), for sub-rule (2), the following sub-rule shall be substituted, namely :—

“(2) The Competent Authority shall invite online applications in the prescribed form, from the eligible candidates for participation in Centralized Admission Process (CAP) for seeking admission to the Diploma Technical Courses, which are exempted from CET as per provisions of the Act.”

3. In rule 4 of the principal rules, sub-rule (3), shall be deleted.

4. In rule 5 of the principal rules in sub-rule (1),—

(i) Type A shall be substituted, namely :—

“ A (a) For First Year Post SSC Diploma Courses, -
Candidates passing Std. VIII, IX and SSC from a recognized institution in Maharashtra State.

(b) For Post HSC Diploma Courses, -

(i) Pharmacy- Passed HSC with Physics and Chemistry as compulsory subjects alongwith one of the subject Mathematics or Biology (Botany and Zoology) from a recognized institution in Maharashtra State,

(ii) Hotel Management and Catering Technology- Passed HSC from a recognized institution in Maharashtra State,

(iii) Surface Coating Technology- Passed HSC Science with English, Physics, Chemistry and Mathematics from a recognized institution in Maharashtra State.

(c) For Direct Second Year of Post SSC Diploma Courses, -Candidate Passing 12th Standard examination with Physics and Chemistry as compulsory subjects along with one of the Mathematics/ Biology (Botany and Zoology), or 12th

Place of passing of Qualifying Examination falling within the jurisdiction of the respective District area.”;

Science (with Mathematics as one of the Subject) or 12th Science with Vocational or 12th Science with Technical or Standard 10th + (2 years ITI) with appropriate Trade from a recognized institution in Maharashtra State ;

(ii) Type E shall be substituted, namely :-

“ E (a) For First Year Post SSC Diploma Courses,- Candidate passing Standard VIII, IX and SSC from a recognized institution located in a disputed Maharashtra Karnataka Border Area or from Maharashtra, residing in the disputed Maharashtra Karnataka Border Area and also whose Mother tongue is Marathi.

Candidate shall be considered for the Outside Home District seats or State Level Seats.”.

(b) For Post HSC Diploma Courses,-

(i) Pharmacy- Passed HSC with Physics and Chemistry as compulsory subjects alongwith one of the subject Mathematics or Biology (Botany and Zoology) from a recognized institution located in a disputed Maharashtra-Karnataka Border Area or from Maharashtra, residing in the disputed Maharashtra Karnataka Border Area and also whose Mother tongue is Marathi ;

(ii) Hotel Management and Catering Technology- Passed HSC from a recognized institution located in a disputed Maharashtra-Karnataka Border Area or from Maharashtra, residing in the disputed Maharashtra, Karnataka Border Area and also whose Mother tongue is Marathi ;

(iii) Surface Coating Technology- Passed HSC Science with English, Physics, Chemistry and Mathematics from a recognized institution located in a disputed Maharashtra-Karnataka Border Area or from Maharashtra, residing in the disputed Maharashtra-Karnataka Border Area and also whose Mother tongue is Marathi.

(c) For Direct Second Year of Post SSC Diploma Courses,—Candidate Passing 12th Standard examination with Physics and Chemistry as compulsory subjects alongwith one of the Mathematics/ Biology (Botany and Zoology) or 12th Science (with Mathematics as one of the Subject) or 12th Science with Vocational or 12th Science with Technical or 10th + (2 years ITI) with appropriate Trade from a Recognized Institution located in a disputed Maharashtra-Karnataka Border area or from Maharashtra, residing in the disputed Maharashtra-Karnataka Border area and also whose mother tongue is Marathi.

5. In rule 8 of the principal rules,—

(i) for sub-rule (2), the following sub-rule shall be substituted, namely :-

“(2) *Change of Marks due to verification.*—If the marks in the qualifying examination are modified due to verification and the same is duly certified by the concerned Appropriate Authority or Board, the same shall be reported to the Competent Authority for admission through CAP or its designated representatives prior to 5 p.m. on the day of display of final merit list.”;

(ii) in sub-rule (3), for clause (a), for the words and bracket “ at SSC (including marks for sports, if mentioned in mark sheet)” the words “ at SSC(including additional marks, if mentioned in mark sheet)” shall be substituted.

6. For rule 9 of the principal rules the following rule shall be substituted, namely :-

“9. *Centralised Admission Process (CAP).*—(1) The Unaided Private Professional Education Institution shall admit Candidates through the Centralised Admission Process as referred in sub-section (3) of section 3 of the Act. The stages of CAP shall be as stated below,—

- (a) Display or publishing of Information Brochure by the Competent Authority ;
- (b) Filling Online Application Form by Candidate for participation in the Centralised Admission Process ;
- (c) Uploading of scanned images of valid necessary original documents as per the requirement of the admission while filling of online application form ;
- (d) Document Verification at Facilitation Centre by the Candidate. It is mandatory on the candidate's part to produce all original documents in support of the claim made in the application form ;
- (e) Display or publishing of provisional merit lists, submission of grievances, if any, and display or publishing of final merit lists ;
- (f) Display of Category wise Seats (Seat Matrix) available for respective CAP Rounds ;
- (g) Filling up and confirmation of online option form having preferences of Courses and Institutions prior to respective CAP Rounds. Candidates may fill in preferences of Institutes and Courses in decreasing order of their preference as specified by Competent Authority. The option form once confirmed shall be considered for allotment in the respective CAP Rounds ;
- (h) Display of provisional allotment of respective CAP Rounds indicating allotted institute and Course ;
- (i) Reporting and accepting the offered seat at Admission Reporting Centre (ARC) by the Candidate as per the schedule declared by the Competent Authority ;
- (j) Only after reporting to ARC as per clause (i), the candidate should report to the allotted institute for seeking admission on the allotted seat as per final allotment in CAP rounds ;
- (k) The time schedule prescribed by the competent authority for compliances for various stages of CAP is mandatory.

(2) Conduct of CAP Round-I.—The seats available for Round- I shall be published on the Website. The Candidate whose names appeared in the final merit list of CAP shall be eligible to participate in this round by filling online option form. The candidate shall fill and confirm the option form through candidate's Login.

(3) During the CAP.—(a) If a candidate is allotted the seat as per his first preference, such allotment shall be auto frozen and the candidate shall accept the allotment so made. Such candidate shall then be not eligible for participation in the subsequent CAP rounds. Such candidates shall then report to ARC for verification of documents and payment of seat acceptance fee. Thereafter such candidates shall report to the allotted institute and seek admission on the allotted seat. If such candidate does not report to ARC for confirmation of seat acceptance, their claim on the allotted seat shall stand forfeited automatically and the seat shall become available for fresh allotment. For such candidate, the allotment so made shall be the final allotment ;

(b) Candidate who have been allotted seat other than the first preference given by the candidate and if the candidate is satisfied with such allotment and do not wish to participate in further CAP rounds, such candidate can freeze the offered seat through candidate's login. Once the candidate freezes the allotted seat, such candidate shall then report to ARC for verification of documents and payment of seat acceptance fee. Thereafter such candidates shall report to the allotted institute and seek admission on the allotted seat. For such candidate, the allotment so made shall be the final allotment. If such candidate does not report to ARC for confirmation of seat acceptance, their claim on the allotted seat shall stand forfeited automatically and the seat shall become available for fresh allotment. Such candidate shall then be not eligible for participation in the subsequent CAP rounds ;

(c) Candidate who have been allotted seat other than first preference and accepted the seat by reporting to ARC for confirmation of seat acceptance shall be eligible for participation in the subsequent rounds for betterment ;

(d) Candidate who have been allotted seat other than first preference and not accepted the seat by not reporting to ARC for confirmation of seat acceptance shall be eligible for participation in the subsequent rounds;

(4) Conduct of CAP Round-II and III.—(a) The seats available for Rounds II and III shall be published on the website. The Candidates eligible for respective rounds II and III are allowed to fill in or edit online option form filled in by the candidate for the previous round. The seats to be allotted during these rounds shall be available to the eligible candidates falling under the following categories. –

- (i) Candidates who falls in the category of sub-clauses (c) (d) of sub-rule 3 above;
- (ii) Candidates who have not been allotted any seat in any of the previous rounds;
- (iii) Candidates who did not participate (failure of filling option form) in previous rounds.

(b) Candidates who have been allotted seat other than first preference and reported to ARC for confirmation of seat acceptance, whilst filling fresh option form, he/she need not fill the preference already allotted to the candidate in the previous round. Once upward preference is allotted to such candidate, his earlier seat allotment shall stand automatically cancelled. In the event of no such upward preference is allotted, his previous allotment stands retained;

(c) There shall be no further betterment option available to the candidate after round III. The allotment made or allotment retained in round III for participating candidates in round III shall be final;

(d) At the time of reporting to ARC for confirming the allotted seat, the candidate shall submit all the original documents in support of the claims made in the application. In the event the candidate fails to produce the documents in support of the claim, so made in the application, the allotment shall stand cancelled automatically and the seat shall become available for allotment in further rounds;

(e) The candidate will be entitled to rectify the following errors in the application form at the time of scrutiny of documents at ARC viz.

- (i) change of gender from male to female and vice-versa;
- (ii) error while entering marks obtained by candidate in examination, CET. However, the change in the merit number due to increase in the marks will not be permitted;
- (iii) error while mentioning the caste/sub-caste/the category of backward class but in no case a candidate will be allowed to change from General to Reserved Category. A reserved category candidate will be allowed to change his category from Reserved to General upon his failure to submit requisite documents like Caste or Tribe Certificate, Validity Certificate, Non-Creamy Layer Certificate etc. as the case may be ;
- (iv) removal of minority status due to failure of submission of supporting documents;
- (v) removal of Disability status due to failure of submission of supporting documents;
- (vi) removal of Defence status due to failure of submission of supporting documents ;
- (vii) change in Type of Candidature;
- (viii) change in Home District;
- (ix) removal of Tuition Fee Waiver Seats (TFWS) status due to failure of submission of supporting documents;
- (x) removal of Technical or Vocational Status due to failure of submission of supporting documents;
- (xi) change in Qualification.

Apart from the above no other change or rectification shall be allowed.

(f) In case of additional round , if any, the category of candidates mentioned in clause (a) above shall be entitled to participate and will be entitled to fill in fresh option Form. In such case, the candidate need not fill in the previously allotted preference in their preference list. Once the upward allotment is made, the earlier allotment shall stand automatically cancelled. In the event no such upward preference is allotted in this round, the candidate's previous allotment stands retained.

(5) The Candidate shall report to the institution finally allotted to him and confirm his admission in institution as per the schedule. The Institute shall verify the required documents and upload the admission

of the candidates in the online system through Institute Login immediately and shall issue a system generated receipt of confirmation of admission to the candidate.”.

7. In rule 12 of the principal rules,—

(i) in clause (i) after the words “Candidates has to pay” the words “seat acceptance fees through online mode or by” shall be inserted;

(ii) for clause (j) following clause shall be substituted, namely :—

“(j)The Seat Acceptance Fee shall be Rs. 1,000/- for all Candidates the same shall be treated as non-refundable processing fee.”;

(iii) clause (n), shall be deleted.

8. In rule 13 of the principal rule,—

(i) In clause (c), the words “and also on the website of the Competent Authority by paying charges as decided by the Competent Authority” shall be deleted;

(ii) clause (e), for the words “The institution shall” the words “The institution after verification of all required documents shall prepare and” shall be substituted;

(iii) for clause (f), the following clause shall be substituted, namely:—

“(f) The Minority or Non-Minority institution intending to surrender the Institutional Quota (in part or full) of specified courses to the CAP shall communicate two days before the display of seat matrix of CAP Round I and the same shall be allotted as per the rules of CAP. The Institutes shall not be allowed to surrender Institutional quota seats thereafter.”.

9. For rule 15 of the principal rules, the following rule shall be substituted, namely :—

“ 15. *Cancellation of Admission and Refund of fees, return of documents by Institutions.*—

(a) The Candidate shall apply online for cancellation and submit duly signed copy of system generated application for cancellation of admission to the institution. Once the candidate submits online request for cancellation, his/her admission shall be treated as cancelled. The Institute shall consider the online request made by Candidate for cancellation as final irrespective of whether he/she has submitted duly signed copy of system generated application to the Institute. Upon such cancellation, the candidate shall lose the claim on the seat and such seat shall become available for further allotment. The candidate shall then become entitled to and the Institute shall refund the entire fees to the candidate after deduction of Rs.1000/- towards processing charges and return all his/her original documents submitted to the Institute within two days from submission of duly signed copy of system generated application to the Institute;

(b) Notwithstanding clause (a) above, candidate shall not be entitled to any refund of his/her fee except the Security Deposit and Caution Money Deposit if the online cancellation is effected by the candidate after 5-00 p.m. of the cut-off date prescribed by the Competent Authority;

(c) No institution, who has in its possession or custody, of any document in the form of certificates of degree, diploma or any other award or other document deposited with it by a person for the purpose of seeking admission in such institution, shall refuse to return such degree, certificate award or other document with a view to induce or compel such person to pay any fee or fees in respect of any course or program of study which such person does not intend to pursue or avail any facility in such institution.”.

10. In Schedule-III appended to the principal rules, for clause (ii) following clause shall be substituted,—

“(ii) Vacant Seats: The seats, within the sanctioned intake, which remain vacant during previous year shall also be filled in during lateral entry admission process after due consideration of the changes of course or institution by the candidates in terms of rule 16.”

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SATISH J. TIDKE,
Deputy Secretary to Government.